Silta 11A

Ikkoreġi din is-silta **bl-aħmar** billi tħożż sing taħt kull żball u fuqu tikteb il-kelma t-tajba.

F'inħawi differenti tal-Manikata jinsabu radet fil-blat (*cart ruts*) li s'issa l-arkejoloġi għadhom ma rnexxielhomx jiskopru sewwa meta u min minn saru. Jaqblu biss li saru f'xi żmien bejn Żmien il-Bronż (il-perjodu li jiġi esatt wara Żmien it-Tempji Neolitiċi) u Żmien ir-Rumani. Fil-Manikata insibu diversi minnhom. Linja partikolari tibda minn taħt is-siġar tal-Miżieb, tgħaddi minn taħt il-knisja tal-Manikata, u tkompli fid-direzjoni ta' l-irdum sa fuq il-baħar.

Jidher li fi ż-żmien li Malta kienet maħkuma mir-Rumani, f'l-inħawi tal-Manikata kien hawn attività mhux ħażin. Fil-Ġnien ta' Għajn Tuffieħa nstabu l-vdalijiet ta' banjijiet Rumani li kienu jagħmlu parti minn villa Rumana. Fuq ix-xaqliba tal-Manikata, fil-ġemp tal-irdum li jibda minn Għajn Tuffieħa u jipqa' sejjer sax-Xemxija, nstabu ħafna oqbra. Huma oqbra żgħar imħafrin ġo l-irdum jew inkella ġewwa l-għerien naturali li nsibu matul dawn is-sisien. X'uħud minn dawn l-oqbra għadek tista' tarahom seww. Oħrajn tkisru meta n-nies bdew jaqtgħu il-blat mill-irdum biex jiffurmaw l-għelieqi tagħhom. Oqbra li kienu ġol-għerien ġew iranġati matul iż-żmienijiet biex in-nies li kienu igħixu fl-għerien jużawhom biex jerfgħu l-affarijiet fihom. Xi wħud minn dawn l-oqbra ntusaw bħala xelters fi żmien it-Tieni Gwerra Dinjijja. Wara, l-għerien bdew jintużaw biex fihom jrabbu l-animali.

Fiż-żmien ta' qabel ma ġew il-Kavalieri f'Malta, fil-Medjuwevu, l-inħawi ta' Għajn Tuffieħa u l-Manikata kienu jintusaw ħafna għat-tkabbir tal-ħxejjex u s-siġar tal-frott. L-għelieqi kienu ta' nies sinjuri li kienu joqogħdu l-Mdina u ir-Rabat imma kienu jinħadmu minn bdiewa fqar li ġeneralment kienu joqogħdu fl-għerien li jinsabu fl-inħawi. Fl-għerien kienu iżommu magħhom wkoll l-annimali, fosthom ngħaċ u mogħos għal-ħalip, il-laħam u s-suf tagħhom, kif ukoll gniedes li kienu jużawhom biex jaħartu bihom.

(Adattata minn Koperattiva Rurali Manikata http://www.manikatafarmers.com/mt/storja.html)